

Al 1/2 339

Sprawozdanie

Komisji administracyjnej w przedmiocie sprawozdania Wydziału krajowego z projektem ustawy łowieckiej.

Wysoki Sejmie!

Rozpatrując przedłożony Komisji sprawozdaniem Wydziału krajowego z dnia 21. lutego r. 1907 projekt nowej ustawy łowieckiej w związku z będącym jednostronnym wyrazem życzeń ludności rolniczej projektem wniesionym w r. 1902 przez posła Żardeckiego i towarzyszy, oraz z zawierającymi żądania myśliwych petycjami i memoryałami Krajowego Towarzystwa łowieckiego, rozpatrując również 258 w sprawie zmiany ustawy łowieckiej wniesionych petycyj, oraz ustawy łowieckie innych krajów i państw, musiała Komisya administracyjna zająć się przede wszystkim ustaleniem głównej podstawowej zasady, na której ustawowe urządzenie stosunków łowieckich w naszym kraju miałyby się oprzeć.

Najdalej idącym z przedłożonych Komisji żądań zmiany było żądanie zawarte w 255 niemal jednobrzmiących, według jednego wzoru ułożonych petycjach (tylko 3 petycje odbiegają od wzoru, zawierając żądania takich mniej więcej zmian, jakie proponuje we wniosku swym p. Żardecki), żądanie zniesienia obecnej ustawy łowieckiej, żądanie, by uczynić na polu ustawodawstwa łowieckiego i stanu zwierzyny łownej w kraju zupełną *tabulam rasam* przez przyjęcie zasady, że „czyj grunt, tego zwierzyna na tym gruncie napotkana“, że zatem każdemu posiadaczowi najmniejszego choćby skrawka gruntu przysługiwać ma prawo polowania z bronią palną i tępienia zwierzyny na swoim gruncie o każdej porze i bez ograniczenia.

Z żądaniem tem stawiającem całą kwestyę reformy ustawy łowieckiej jasno i radykalnie, nie mogła się zgodzić Komisya administracyjna i wszystkimi głosami przeciw jednemu przeszła nad niem do porządku dziennego.

Komisya administracyjna uważała bowiem, że wprowadzenie zasady nie ograniczonej dla wszystkich posiadaczy gruntów wolności tępienia zwierzyny byłoby nie tylko grobem kultury łowieckiej w kraju, bo doprowadziłoby musiało w przeciągu lat niewielu do tego, że nie tylko sarna i zając, ale nawet pożyteczna dla rolników kuropatwa przeszłaby w dziedzinę legendy, ale zasada sama nie dałaby się w praktyce bez naruszania na każdym kroku praw cudzych i cudzego bezpieczeństwa wykonać.

Wobec bowiem wielkiego u nas rozdrobnienia gruntów, zlej komasacji tychże i wadliwych kształtów pojedynczych parcel gruntowych, niemożliwemby było niejednemu posiadaczowi strzelić do zwierzyny, by strzał na cudze grunta za dziesiątą może granicę nie poniósł, a więc naruszenia cudzych praw, i nie mówiąc już

nawet o możliwej złej woli i zbrodni, przypadkowe tylko skaleczenia i niecenia porażarów przez niewłaściwe i nieostrożne obchodzenie się z bronią byłyby na porządku dziennym i nikt nie czułby się ani na drodze publicznej, ani na swoim gruncie lub w swoim domu bezpiecznym.

Załatwiwszy się w ten sposób z 255 jednobrzmiącymi petycjami, kończącymi się steoretypowem: „żadna inna zmiana ustawy łowieckiej nie może nas zadowolnić i przeciwko każdej innej stanowczo protestujemy“, przyjęła Komisya zgodnie z Wydziałem krajowym jednomyślnie zasadę, będącą podstawą wszystkich niemal w innych krajach i państwach obowiązujących ustaw łowieckich, zasadę ustawowych ograniczeń wykonywania prawa polowania ze względu na bezpieczeństwo publiczne i ochronę zwierzyny łownej.

Zasada ta jest bowiem wskazaną nietylko przez niemożliwość przyjęcia w naszych stosunkach agrarnych nieograniczonej wolności polowania dla wszystkich posiadaczy gruntowych, ale jest prócz tego najzupełniej usprawiedliwioną i wartością gospodarczą zwierzyny łownej i potrzebą zachowania dla ludzi nie fizycznie lecz umysłowo pracujących zdrowej a uczciwej rozrywki.

Było wprawdzie niejednokrotnie zwalczaniem zdanie, jakoby łowiectwo mogło mieć w naszych stosunkach jakąkolwiek choćby najpodrzedniejszą wartość gospodarczą.

Zapewne, że dla myśliwego będącego właścicielem lub dzierżawcą okręgu myśliwskiego w naszym kraju nie przynosi łowiectwo jak dotąd żadnego czystego dochodu, gdyż wkłady i wydatki przewyższają zazwyczaj dochód z ubitej zwierzyny.

Ale ten stan rzeczy może się z czasem zmienić, tak jak zmienił się w naszych oczach w kilku innych krajach naszej monarchii. Przy tem łowiectwo przynosi już i teraz jakiś dochód choć nie myśliwym z pewnością. Daje bowiem zatrudnienie i utrzymanie setkom rodzin personalu łowieckiego, przynosi choć nie wielkie narazie ale rosnące z każdym rokiem dochody gminom za czynsze polowań (które już obecnie przeszło 200.000 K rocznie wynoszą), daje zarobek licznym rodzinom handlarzy zwierzyny, oraz broni i amunicji myśliwskiej i wreszcie dostarcza ludności miejskiej taniego pokarmu mięsnego, któryby inaczej ludność ta za droższe pieniądze z zagranicy sprowadzać musiała.

Jest więc łowiectwo i w naszych stosunkach choć podrzedną zapewne, ale zawsze zasługującą na ochronę, bo wykazującą dążność do stałego podnoszenia się gałęzią gospodarstwa krajowego, jest przy tem takim ekonomicznym czynnikiem, za pomocą którego rosnące z każdym rokiem sumy z kieszeni niewielu bogatszych do kieszeni licznych uboższych w tym samym kraju jednostek się przenoszą, jest więc łowiectwo nie obojętnym wcale czynnikiem zdrowej polityki socyalnej, o ile naturalnie, do czego bezwarunkowo dążyć należy, będzie tak urządzonem, by nie mogło przynosić ujmy innym ważniejszym gałęziom gospodarstwa i szkody ludności rolniczej.

W myśl tych wywodów przyjęła Komisya administracyjna zgodnie z Wydziałem krajowym zasadę będącą niezbędnym warunkiem dalszego istnienia kultury łowieckiej w kraju, a mianowicie że:

I. „Wykonywanie polowania wymaga pewnego minimum obszaru, skutkiem czego tylko ten właściciel może samoistnie wykonywać prawo polowania, który taki minimalny lub większy obszar posiada, zaś wszystkie posiadłości w obrębie gminy nie dochodzące do tego obszaru winny być złączone w jeden okręg zbiorowego polowania, w którym polowanie tylko jednolicie może być wykonywane.

Nie zamykając jednak z drugiej strony oczów wobec słusznych skarg i żądań ludności rolniczej na obowiązującą ustawę łowiecką i zdając sobie sprawę

z licznych tej ustawy wad i niedostatków, przyjmuje równocześnie Komisya administracyjna zasadę, że:

II Łowiectwo jako jedna z gałęzi gospodarstwa nie powinno i nie może być tamą lub przeszkodą w rozwoju pierwszorzędných gałęzi gospodarczych rolnictwa, leśnictwa i sadownictwa. Będąc zaś przytem rozrywką ludzi zamożniejszych, musi być łowiectwo tak urządzonem i wykonywanem, by to nie było połączone z nieczyją choćby najmniejszą krzywdą lub szkodą“.

W rozwinięciu zasady pod II. przyjęła Komisya dla swego projektu zmian obecnie obowiązującej ustawy łowieckiej następujące wytyczne:

1. Należy dążyć do wytepienia zwierzyny szkodliwej zwłaszcza dzików, jako największe rolnictwu wyrządzających szkody. Należy dążyć ze względu na kulturę rolną i leśną do zmniejszenia stanu jeleni, zwłaszcza w równiach i do zmniejszenia stanu sarn tam, gdzie się nadmiernie rozmnożyły. W tym celu należy czas ochronny jeleni i sarn odpowiednio ograniczyć.

2. Należy wzmocnić ochronę własności gruntowej od szkód wyrządzonych przez polowanie i zwierzynę i to zarówno przewencyjnie, jak i przez rozszerzenie bezwarunkowego obowiązku wynagrodzenia szkody, za szkody zrządzone przez dziki.

3. Postępowanie w sprawie wynagrodzenia szkód zrządzonych przez polowanie i przez zwierzynę szkodliwą i łowną, należy tak uprościć i skrócić, aby szkoda mogła być w jak najkrótszym czasie stwierdzoną i ocenioną i przyznane wynagrodzenie bez żadnej zwłoki ściągniętem i wypłaconem.

Wreszcie ze względu na uprawnione interesa właścicieli i dzierżawców okręgów polowania, na których dla zapewnienia ludności rolniczej pełnych i szybko płatnych odszkodowań nakłada się w danym razie obowiązek ponoszenia niemałych ciężarów, należy zdaniem Komisji większą niż dotąd ochronę ich praw ich własności do nowej ustawy wprowadzić.

Uznając więc, że i prawa myśliwych i długoletniemi nieraz staraniami okupiony dorobek w hodowli łowieckiej zasługuje w całej pełni na odpowiednio wzmocnioną ochronę przeciw kłusownictwu przyjmuje Komisya zasadę, że:

III. Należy uchylić lub odpowiednio zmienić wszystkie te przepisy, które w wykonaniu obecnie obowiązującej ustawy przyczyniały się pośrednio do wzrostu kłusownictwa, lub też utrudniały jego poskromienie.

Na powyższych zasadach oparte i z konsekwentną szczerością zformułowane przepisy nowej ustawy łowieckiej muszą być oczywiście, jak to podnosi w swem sprawozdaniu Wydział krajowy, wynikiem zdrowego kompromisu między sprzecznymi interesami rolników, a żądaniem rekrutujących się ze wszystkich warstw społecznych myśliwych.

Myśliwi muszą się więc zgodzić na bezwarunkowe i szybkie wypłacanie rolnikom wynagrodzeń, za szkody zrządzone przez polowanie i zwierzynę, muszą więc przyjąć na siebie z początku zwłaszcza nie małe i tem cięższe, że nie dające się z góry obliczyć ofiary materyalne. W zamian jednak mają myśliwi prawo żądać, aby i ich własność była i przez stanowcze przepisy ustawy i przez sprężyste ich wykonanie należycie chronioną i rolnicy winni te żądania za słuszne uznać i ich uwzględnienie jako rzecz konsekwentnie z ustawy wynikającą i naturalną uważać.

Komisya administracyjna uznaje, że obecnie obowiązująca ustawa łowiecka ma tę główną wadę, że nie zabezpiecza dostatecznie ani interesów poszkodowanych przez zwierzynę rolników ani praw właścicieli i dzierżawców polowań. Jest w swej połowiczności pod tym względem bardzo nawet konsekwentną a w wykonaniu występowały te jej ujemne strony w sposób wprost rażący.

Komisya administracyjna musiała sobie dalej zadać pytanie, czy przedłożony sprawozdaniem Wydziału krajowego projekt nowej ustawy łowieckiej może

przynieść trwałe polepszenie się tych stosunków i czy odpowiada wyżej zaznaczonym warunkom zdrowego kompromisu.

Już pobieżny przegląd tych zmian, jakie w porównaniu z obecną ustawą do projektu wprowadzono, wykazuje, że projekt Wydziału krajowego ten nie zupełnie odpowiada powyższym warunkom i że nie mógłby ani ludności rolniczej, ani myśliwych zadowolnić.

Ze względu na interes rolnika jest projekt Wydziału krajowego w porównaniu z obecną ustawą znacznem wprawdzie, ale mimo to niedostatecznem jeszcze polepszeniem, ze względu zaś na rozwój kultury łowieckiej, na interes tych właścicieli i dzierżawców okręgów myśliwskich, którzy nie szczędzą starań, zabiegów i kosztów, by łowiectwo w swej okolicy do kwitnącego doprowadzić stanu, jest projekt ten raczej pogorszeniem istniejącego stanu rzeczy.

Na czem bowiem polegają zmiany wprowadzone ze względu na interes rolników? Na wprowadzeniu w §. 4. tej małego znaczenia zmiany, że już powierzchnia 60 hektarów ról, łąk i ogrodów uprawiać ma do samoistnego polowania; na usunięciu bezwzględneho przymusu wydzierżawiania okręgów polowania zbiorowego, przez wprowadzenie w §§. 7. oraz 35. do 39. postanowień o ustanowionych myśliwych; na rozszerzenie w §. 15. udziału Reprezentacji gminnej w ustanowieniu warunków dzierżawy okręgu polowania zbiorowego. Dalej na ograniczeniu w §. 43. projektu czasu ochronnego dla kóz i łani oraz jeleni; na zakazie polowania konno na obsianych polach bez wyraźnej zgody właścicieli gruntów (§. 49.); na ograniczeniu prawa tępienia wałęsających się psów i kotów (§. 53.); na rozszerzeniu prawa właściciela gruntu bronięcia się przeciw szkodnikom (§. 56. i 60.); na rozszerzeniu obowiązku wynagrodzenia szkód za szkody zrządzone przez dziki i na przyznaniu obowiązanym do płacenia odszkodowań prawa regresu do właścicieli tych lasów, z których dziki wyszły (§. 57. i 61.) i wreszcie na przyspieszeniu i skróceniu postępowania przy szacowaniu szkód zrzadzonych przez polowanie i zwierzynę oraz przy ściąganiu przyznaczonych wynagrodzeń (§. 67. do 73.).

Komisya administracyjna wyrazić musi przekonanie, że zmiany te noszą przeważnie cechę połowiczności i jako takie nie mogą zadowolnić ludności rolniczej, nie przynoszą zaś polepszenia istniejącego stanu rzeczy z punktu widzenia kultury łowieckiej.

I tak nowe postanowienia §. 7. oraz §§. 35—39. o ustanowionych myśliwych, dochodów właścicieli gruntów z polowania płynących z pewnością nie powiększą, przeciwnie na straty narazić ich mogą a po nad to mogą ich pozbawić możności żądania odszkodowań, względnie ciężar tych odszkodowań na gminę a zatem pośrednio na samych poszkodowanych przerzucić.

Ze względu zaś na kulturę łowiecką stanowią te przepisy mimo wszelkich kontroli przewidzianych w §. 35. i mimo największej możliwie czujności władz, nową w praktyce formę ulegalizowania kłusownictwa.

Komisya administracyjna nie zaprzecza, owszem uznaje potrzebę uchylenia tą drogą t. j. przez dopuszczenie instytucji ustanowionych myśliwych formalnego przymusu wydzierżawiania okręgów polowania zbiorowego. Uznaje bowiem Komisya, że przy wprowadzeniu ze względu na ludność rolniczą słusznych postanowień o wynagrodzeniu szkód i o postępowaniu mogą się zdarzać wypadki, że niejednego okręgu nikt za żadną cenę nie zechce wziąć w dzierżawę. Komisya pragnie jednak traktując i ze względu na właścicieli gruntów i na kulturę łowiecką instytucje ustanowionych myśliwych jako „malum necessarium“, pragnie możność ich ustanowienia tylko do najrzadszych wyżej wymienionych wypadków ograniczyć.

W tym celu wprowadza Komisya w odnośnych przepisach projektu Wydziału krajowego a mianowicie w §. 7., §. 35., oraz §§. 37. i 38. odpowiednie zmiany.

Projektowano przez Wydział krajowy postanowienia §. 53. odnoszące się do kwestyi tępienia wałęsających się samopas psów i kotów pragnie Komisyja w ten sposób jeszcze uzupełnić, by dla uniknięcia wszelkich już powodów do uzasadnionych skarg, wprowadzić zakaz strzelania psów i kotów na drogach publicznych i w oddaleniu 30 metrów od takich dróg, natomiast odległość od zabudowań, w której by psów i kotów strzelać nie wolno było, pragnie Komisyja utrzymać tak jak w obecnej ustawie, aby prawa tępienia tych szkodników, nie uczynić w danych warunkach wielkiego rozrzucenia zabudowań po naszych zachodnio galicyjskich wsiach całkiem iluzorycznem.

Natomiast nie może się zgodzić Komisyja administracyjna na utrzymanie nadal dotychczasowych postanowień ustawy określających prawa właścicieli gruntów do tępienia szkodliwej zwierzyny, gdyż postanowienia te nie będąc żadną dla rolników ochroną bywały w dotychczasowej praktyce li tylko wygodnym parawanem, za którym kryło się i szerzyło kłusownictwo. Obowiązek tępienia zwierzyny szkodliwej należy zdaniem Komisyji nałożyć na uprawnionych do wykonywania polowania z odpowiednem ustaleniem odpowiedzialności tychże oraz przedsięwzięcia przez władze wskazanych środków zaradczych na koszt uprawnionych, gdyby ci obowiązku tępienia zwierzyny szkodliwej należycie nie wykonywali. W tym celu proponuje Komisyja odmienne zupełnie od dotychczasowych postanowień i od projektu Wydziału krajowego brzmienie §. 54. i odpowiednie zmiany w §. 56.

Natomiast zgodnie z Wydziałem krajowym zatrzymuje Komisyja wprowadzone w §. 56. postanowienie o prawie tępienia zajęcy w obrębie odpowiednio ogrodzonych sadów, uchyla przy tem zawarte w stylizacyi Wydziału krajowego zastrzeżenie „jednak bez użycia broni palnej“. Dla uniknięcia wątpliwości stwierdza Komisyja, że posiadacze takich sadów nie są w ich obrębie obowiązani do posiadania kart myśliwskich.

Ze względu na interesa ludności rolniczej oraz właścicieli i dzierżawców polowań, proponuje Komisyja uchylić §. 57. w brzmieniu proponowanem przez Wydział krajowy, wykluczyć zupełnie możność udzielania osobom nie należącym do straży łowieckiej lub ustanowionych myśliwych bezpłatnych certyfikatów myśliwskich jako nie chroniącego wcale przed szkodami a demoralizującego w wysokim stopniu popierania kłusownictwa, natomiast zaś wprowadzić w tymże paragrafie takie postanowienia, któreby rolnikom dawały zupełną gwarancję, że nawet w razie gdyby okręg polowania zbiorowego był niewydzierżawionym, będą mogli słuszne wynagrodzenie za szkody zrządzone przez dziki otrzymać.

Komisyja wprowadza tu postanowienie, że w razie gdyby przyległe do samoistnego okręgu polowania okręgi polowania zbiorowego nie były wydzierżawione i wykonywanie prawa polowania na nich było w rękach ustanowionych myśliwych, odpowiada właściciel samoistnego okręgu za szkody zrządzone przez zwierzynę szkodliwą w odległości do 500 metrów, od granic przestrzeni leśnej swego okręgu, na terytorjum polowania zbiorowego.

Przepis ten dąży do tego, by nie pozbawiać rolników wynagrodzenia szkód w tych właśnie wypadkach, gdzie szkody takie będą się często wydarzać, jest ze względu na właścicieli sąsiednich okręgów najzupełniej usprawiedliwionym, gdyż najczęstszym powodem niemożności wydzierżawienia okręgu polowania zbiorowego będzie właśnie świadomość, że w sąsiednich lasach dziki w wielkiej znajdują się ilości i obawa, że wskutek tego przyznane wynagrodzenia za szkody przez nie zrządzone mogą zbyt wiele kosztować. Słusznem więc jest, by właściciele lasów, w których dziki w większej znajdują się ilości, byli pociągani do płacenia wynagrodzeń na graniczących nie wydzierżawionych przestrzeniach, bo w ten sposób można ich skłonić do energicznego tępienia dzików, czego by mogli nie czynić, gdyby uchy-

liwszy się od zadzierżawienia sąsiednich okręgów polowania zbiorowego, uwolnieni byli tem samem od wszelkiej za szkody odpowiedzialności.

Komisya przyjmuje granice terytoryalne tej odpowiedzialności na 500 metrów od granic przestrzeni leśnej, doświadczenie bowiem uczy, że dziki trzymają się zawsze w swych niszczyielskich nocnych wyprawach w pobliżu granic lasów i dalej jak pół kilometra od lasu z reguły nie zapuszczają się a przytem ściśle oznaczenie granicy jest już z tego względu koniecznem, że inaczej nie wiadomo by było, gdzie się czyjaś odpowiedzialność kończy i w częstych wypadkach, gdzie okręg polowania zbiorowego otoczony jest z kilku stron lasami stanowiącemi samodzielne okręgi polowania, nie wiadomo by było, który z tych właścicieli za daną szkodę odpowiada.

Komisya przewiduje, że mogą się i tak zdarzyć wątpliwości, kto jest za daną szkodę odpowiedzialnym, a to w tych wypadkach, gdzie otoczony lasami okręg zbiorowego polowania jest tak wąskim, że odległość od granic leśnych jednego sąsiedniego okręgu samodzielnego polowania do granic drugiego takiego okręgu mniej niż 1000 metrów wynosi, gdzie zatem są obszary, na których odpowiedzialność kilku właścicieli byłaby uzasadnioną.

Komisya administracyjna uznając się za uprawnioną do autentycznej interpretacji proponowanych przez siebie przepisów, stwierdza mniejszem, że w takich wypadkach solidarna odpowiedzialność kilku właścicieli sąsiednich okręgów myśliwskich winna być zastosowaną.

Dalsze ustępy §. 57. zawierają według wniosku Komisji postanowienia dążące do umożliwienia jak najszybszego wytępienia dzików oraz do skutecznej ochrony majątku obowiązanych do wynagrodzenia szkód wobec właścicieli graniczących z nimi a obfitujących w dziki przestrzeni leśnych. Ustępy te pozostają w ścisłym związku z przepisami §. 54. według wniosku Komisji i Komisya uważa je za odpowiedniejsze niż projektowane przez Wydział krajowy w §. 61 prawo regresu do tych właścicieli lasów, z których dziki wyszły.

Dlatego też modyfikując odpowiednio do uzasadnionych wyżej zmian poprzednich paragrafów brzmienie §. 61. projektu proponuje Komisya skreślić zupełnie ostatni ustęp tego paragrafu, odnoszący się do owego prawa regresu, które Komisya jako całkiem iluzoryczne uważa.

Komisya sądzi bowiem, że takie prawo regresu stałoby się tylko powodem nieporozumień i procesów między sąsiadami a do celu prowadzić by nie mogło, gdyż stwierdzenie, z czyich lasów wyszły dziki (które jak wiadomo. lubią często zmieniać miejsca pobytu i kilkumilowe lasami czynić wyprawy) jest wogóle możliwem tylko w tej porze, gdy dziki żadnych szkód w polach robić nie mogą, t. j. w porze zimowej, natomiast w innych porach roku, właśnie wtedy, gdy szkody mają miejsce, jest przeprowadzenie dowodu, że dziki wyszły z tego a nie z innego lasu, najczęściej niemożliwem.

Utrzymanie więc takiego postanowienia nie ma żadnego zgoła celu, a może tylko niejednego w błąd wprowadzić, do nie mających żadnych widoków powodzenia procesów skłonić i nie mały wogóle wywołać zamęt.

A przytem w razie utrzymania i stosowania tego przepisu padałby najczęściej ofiarą nie ten, w którego lasach dziki stale się gnieźdzą, lecz właśnie najczęściej właściciele małych rewirów, granicznych pasów lasu, przez które dziki czasami tylko na żer przechodzą.

Byłoby to przywilejem dla właścicieli głębokich rewirów, którzy nie będąc w większej mierze narażeni na pociąganie ich do zwrotu wypłaconych wynagrodzeń, nie czuliby się tem samem zniewoleni do energicznego tępienia dzików. Dla właścicieli zaś graniczących z polami małych rewirów, dla właścicieli

nie mających możności tępienia dzików, bo stałych u siebie nie mają, mogłyby się stać takie postanowienia wprost rujnującymi.

Dlatego też komisya skreśliwszy ost. ustęp §. 61., uzupełnia wyżej uzasadnione przepisy §. 57. przez dodanie postanowień dających możność tym uprawnionym do wykonywania polowania, którzy w większej mierze do płacenia odszkodowań za dziki są pociągani, żądać od powiatowej władzy politycznej zastosowania przepisów §. 24. według wniosku komisji względem właścicieli sąsiednich samodzielnych okręgów myśliwskich, t. j. zarządzenia tępienia zwierzyny szkodliwej w ich lasach na ich koszt, przez ustanowioną w tym celu straż łowiecką i nadzorcę.

Bez takich dodatkowych postanowień, nie mogłoby być mowy o wytępieniu dzików a natomiast cały szereg mniejszych właścicieli lasów, naraziłby się na to, żeby ponosić musieli nie malejące z roku na rok koszta cudzego niedbalstwa!

Nie zadowolniającą również zdaniem komisji, stroną projektu Wydziału krajowego są przepisy o postępowaniu przy dochodzeniu szkód zrządzonych przez polowanie i zwierzynę.

Stwierdzenie szkody i ewentualne wydanie orzeczenia o odszkodowaniu ma wprawdzie należeć do czynników miejscowych t. j. wójta z dwoma assessorami. Poszkodowany miałby w przeciągu 3 dni od chwili, gdy się o szkodzie przekonał, szkodę u wójta zgłosić a wójt z assessorami w przeciągu 3 dni od zgłoszenia szkodę na miejscu zbadać i stwierdzić, potem jednak musi wyznaczyć stronom termin do ugodowego załatwienia sprawy, a dopiero gdyby ugoda w tym terminie nie nastąpiła, wydać orzeczenie o odszkodowaniu.

Stronom służyć ma od tego orzeczenia rekurs do politycznej Władzy powiatowej w przeciągu dni 14 od doręczenia. Władza powiatowa ma przeprowadzić ewentualne uzupełnienie dochodzeń na miejscu (które w każdym wypadku rekursu okaże się potrzebnem) znowu w przeciągu najdalej dni 14. Przed wydaniem zaś orzeczenia ma jeszcze raz starać się o doprowadzenie do ugody między stronami a dopiero gdyby to się nie powiodło, wydać orzeczenie, od którego z reguły już dalszy rekurs nie jest dopuszczalny, chyba gdyby szkoda dotyczyła wójta lub osoby z nim spokrewnionych względnie spowinowacanych, bo w takim razie w pierwszej instancji orzekać ma Starostwo z prawem rekursu do Namiestnictwa.

Przy tym sposobie postępowania przy dochodzeniu szkód, może często i kilka miesięcy upłynąć, niezem poszkodowany należne mu wynagrodzenie rzeczywiście otrzyma. Skrócenie terminów przy zatrzymaniu prawa rekursu nic by w tym względzie nie pomogło, bo wobec rosnących agend a małej liczby urzędników koncepcyjnych przy Starostwach wątpliwem jest, czy i te terminy będą mogły być przestrzegane.

W ten sposób głównego powodu do niezadowolenia włościan się nie usunie.

Zdaniem Komisji należy pójść raczej za wzorem ustaw łowieckich kilku innych krajów koronnych i ustanowić w celu badania i orzekania o odszkodowaniach, mianowanych przez władze zaprzysięgłych przewodniczących sądów rozjemczych dla każdej terytoryalnie nie zbyt rozległej grupy okręgów myśliwskich w kraju.

Dla wzmocnienia zaś jeszcze gwarancyi i ściągania przyznanych wynagrodzeń, należy wprowadzić przepis, że od orzeczeń sądów rozjemczych nie ma żadnego odwołania, że są one pierwszą i ostatnią instancją.

W ten tylko sposób zapewnić będzie można ludności rolniczej możność uzyskania należnych wynagrodzeń z wykluczeniem wszelkiego przewlekania

w krótkim bardzo czasie. W ten tylko sposób będzie można, zdaniem Komisji, główne powody do słusznych skarg ludności rolniczej raz na zawsze usunąć.

Dlatego też proponuje Komisya uchylić cały tytuł „Postępowanie“ według projektu Wydziału krajowego, a przedłożyć natomiast Wysokiemu Sejmowi w §§. 67 do 75 włącznie szereg postanowień skombinowanych według wzorów ustawy dolnej i górnej Austrii, Śląska, Karyntyi i Czech, ze zmianami, które odrębność naszych stosunków czyni koniecznymi.

Komisya formułowała odnośne paragrafy ustawy w sposób zwięzły i bez wchodzenia w szczegóły, dla których nie w ustawie, lecz w rozporządzeniach wykonawczych właściwe jest miejsce.

Na tem miejscu musi tylko Komisya dla uspokojenia podnoszonych obaw stwierdzić, że w myśl §. 72. nie są przewodniczący sądów rozjemczych uprawnieni do żądania od stron jakichkolwiek na poczet kosztów zaliczek.

W postanowieniach rozdziału o kartach myśliwskich wprowadza Komisya ten dodatek, by karty myśliwskie zaopatrzone były w nieodłączne od nich fotografie właścicieli.

Na tem miejscu wypowiedzieć też musi Komisya żądanie, by c. k. Rząd zechciał zwrócić swą uwagę na to, że zaledwie może dziesiąta część osób oddająca się myśliwstwu posiada karty myśliwskie i że dochód kraju z tych kart, zamiast rosnać, maleje.

Ze szkodą więc kraju i ze szkodą łowiectwa lekceważą sobie władze przepisy ustawy, sprawą kart myśliwskich zbyt mało się zajmują, a co gorsza, sami urzędnicy polityczni zły pod tym względem dają przykład.

Komisya administracyjna żąda, by c. k. Rząd wezwał energicznie swe organa administracyjne, by przepisów ustawy o kartach myśliwskich z całą ścisłością przestrzegały.

Prócz uzasadnionych wyżej ważniejszych zmian, wprowadza jeszcze Komisya szereg poprawek w poszczególnych paragrafach projektu Wydziału krajowego, które jednak jako będące tylko konsekwencją uzasadnionych w niniejszem sprawozdaniu zmian ważniejszych, lub też mające li tylko stylistyczne znaczenie, bliższego uzasadnienia nie wymagają.

Kończąc swe wywody, wyraża Komisya przekonanie, że jeżeli przedłożony przez nią projekt ustawy łowieckiej stanie się z woli Wysokiego Sejmu obowiązującą ustawą, to powinna ona zadowolnić zarówno ogół ludności rolniczej w kraju jak i myśliwych

Na podstawie niniejszego sprawozdania Komisya administracyjna wnosi :

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony /1. projekt ustawy.

Abrahamowicz

przewodniczący.

Hupka

sprawozdawca.

Ustawa

z dnia 1907, którą wydaną zostaje ustawa łowiecka dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Dołączona ustawa łowiecka dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wchodzi w życie w trzy miesiące po ogłoszeniu jej w dzienniku ustaw krajowych.

Z tą samą chwilą tracą moc obowiązującą dotychczasowe ustawy i rozporządzenia, odnoszące się do przedmiotu niniejszej ustawy, a w szczególności ustawa z dnia 5. marca 1897 Nr. 71. Dz. u. i rozp. kraj.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnictwa i Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ustawa łowiecka

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

I. Prawo polowania i jego wykonywanie.

A) Postanowienia ogólne.

§. 1.

Prawo polowania polega na wyłącznem uprawnieniu do hodowania, wyszukiwania, ścigania, zabijania i przywłaszczania sobie łownej zwierzyny i dzikiego ptactwa, jak również przywłaszczania oddzielonych z niej części użytecznych, jak zrzuconych rogów itp. Odnosnie do dzikiego ptactwa mieści w sobie prawo polowania także wyłączne uprawnienie do przywłaszczania zniesionych jaj.

§. 2.

Zwierzyną łowną są w rozumieniu niniejszej ustawy: jelen i daniel, kozica, sarna, zając, dziki, królik i borsuk. Z ptaków: głuszec, cietrzew, jarząbek, pardwa i kuropatwa, przepiórka, chruściel (derkacz), bażant, drop, czajka, słonka, dubelt, krzyk, siewka, kulik i rozmaite tegoż gatunki, kurki wodne, łyska, nurki, dziki łabędź, dzika gęś, wszelkie gatunki dzikich kaczek i dzikich gołębi.

Również obcokrajowe odmiany łownej zwierzyny i ptaków, o ileby wprowadzone do kraju dla hodowli łowieckiej utrzymywały się i mnożyły, będą za zwierzynę łowną w rozumieniu tej ustawy uważane.

§. 3.

Prawo polowania przywiązane jest do własności gruntu, służy więc każdoczesnemu posiadaczowi gruntu.

Co do wykonywania prawa polowania jest właściciel tego prawa w myśl postanowień niniejszej ustawy albo uprawnionym do samoistnego wykonywania go, to jest do swobodnego rozstrzygnięcia o sposobie wykonywania swego prawa polowania (już to we własnym zarządzie, już to przez wydzierżawienie i t. p.), albo też ograniczonym w swobodnem rozstrzygnięciu o sposobie wykonywania tego prawa w myśl postanowień §. 7. niniejszej ustawy.

§. 4.

Uprawnienie do samoistnego wykonywania polowania służy:

1. Posiadaczowi nieprzerwanej powierzchni gruntu, która wynosi co najmniej 115 hektarów.

Jeśli posiadłość taka składa się z ról, łąk lub ogrodów, natenczas do wykonywania na niej samoistnie polowania wystarcza powierzchnia 60 hektarów.

Obojętną jest rzeczą, czy posiadanie takiej powierzchni gruntów należy do osoby fizycznej, czy prawnej, do jednej lub więcej osób, byle tylko posiadłość nie była fizycznie podzieloną. Również nie stanowi różnicy, czy owe grunta leżą w jednej gminie lub miejscowości lub też, czy rozciągają się na terytorya kilku gmin, względnie miejscowości.

Stare koryta rzek pozostałe po przeprowadzonych robotach regulacyjnych, jak również tory kolejowe i drogi publiczne nie mogą jednak w żadnym razie stanowić same przez się samoistnego okręgu polowania.

2. Gminie jako takiej, jeśli grunta stanowiące majątek lub dobro gminy, położone bądź to w obrębie gminy, bądź w obrębie innych gmin, stanowią nieprzerwaną powierzchnię, co najmniej 115 hektarów, bez względu na rodzaj kultury tych gruntów.

Gminy mające takie grunta winny jednak wykonywanie samoistne polowania na tych gruntach albo wydzierżawiać i to niepodzielnie co do powierzchni, albo zlecić wykonywanie tego polowania ustanowionemu myśliwemu. Ustanowienie myśliwego winno nastąpić w myśl §§. 14, 23 i 35—40 niniejszej ustawy.

§. 5.

Za nieprzerwaną w myśl postanowień §. 4. należy uważać powierzchnię gruntu wtedy, gdy poszczególne części gruntu powierzchnię tę stanowiące tak są względem siebie położone, iż można się dostać z jednej części na drugą nie przechodząc przez grunta należące do innego posiadacza.

Drogi publiczne, koleje żelazne, rzeki, potoki i kanały, przerywające powierzchnię gruntów, jako też wody stojące, w części lub całości swej położone w obrębie tej powierzchni, nie tworzą w niej przerwy, a nawet wyspy, położone na wodach publicznych, należy uważać za złączone z gruntami nadbrzeżnymi. Cudze drogi prywatne o tyle nie stanowią przerwy w powierzchni gruntów, o ile posiadacz tychże gruntów ma na nich służebność drogi.

§. 6.

Uprawnienie do wykonywania samoistnie prawa polowania posiadaczom zwierzyńców, to jest powierzchni gruntów o dowolnej wielkości, przeznaczonych do hodowania zwierzyny, a skutecznie i trwale zabezpieczonych przeciw wydostawaniu się zwierzyny na grunta sąsiednie.

Prawo wykonywania samoistnie polowania służy posiadaczowi zwierzyńca jedynie na gruntach, stanowiących zwierzyńiec.

Spory, czy jakaś powierzchnia gruntu ma być uważaną za zwierzyńiec w znaczeniu powyższego postanowienia, rozstrzyga polityczna Władza powiatowa.

§. 7.

Wszelkie inne grunta, położone w obrębie gminy miejscowej i na obszarze dworskim z tą gminą jedną miejscowość stanowiącym, które nie mają rozmiarów i warunków określonych w §§. 4 i 6, albo też, co do których samoistne wykonywanie prawa polowania nie zostało zgłoszone (§. 9. ustęp końcowy), stanowią okręg polowania zbiorowego.

Wykonywać prawo polowania w okręgach polowania zbiorowego można:

1. albo przez wydzierżawienie polowania w okręgu;
 2. albo przez powierzenie wykonywania polowania ustanowionemu myśliwemu,
- w obu wypadkach na rzecz posiadaczy gruntów, stanowiących okręg zbiorowego polowania.

Przy wydzierżawieniu polowania w okręgu zbiorowego polowania jako też przy ustanawianiu myśliwego dla wykonywania polowania zastępuje posiadaczy gruntów w skład okręgu zbiorowego polowania wchodzących, reprezentacja gminna, a jeżeli okręg zbiorowego polowania obejmuje także grunta położone w obrębie obszaru dworskiego, reprezentacja gminna wraz z przełożonym obszaru dworskiego. W takim wypadku ma tak reprezentacja gminna jak i przełożony obszar dworskiego prawo przedkładać powiatowej Władzy politycznej wnioski w sprawie sposobu wykonywania prawa polowania w okręgu.

B) Ustanowienie okręgów polowania.

§. 8.

Okręgi samoistnego polowania (§. 4.), jakoteż okręgi polowania zbiorowego (§. 7.) ustanawia polityczna Władza powiatowa po wysłuchaniu opinii Wydziału powiatowego. Ustanowienia okręgów dokonywa Władza każdym razem na najbliższy okres dzierżawny polowania.

Dzierżawny okres polowania trwa zwyczajnie lat 6. Jedynie w wypadkach, w których reprezentacja gmina względnie reprezentacja gminna wraz z przełożonym obszaru dworskiego wniesie u politycznej Władzy powiatowej przed upływem przedostatniego roku bieżącego okresu dzierżawnego z usasadnionych powodów podanie o przedłużenie okresu dzierżawy, może c. k. Namiestnictwo zarządzić przedłużenie co najwyżej do lat dwunastu. Przeciw takiemu przedłużeniu rekurs nie ma miejsca.

§. 9.

Najpóźniej na sześć miesięcy przed upływem bieżącego okresu dzierżawy, ogłosi polityczna Władza powiatowa w miejscu swej siedziby tudzież we wszystkich gminach i obszarach dworskich powiatu edykt, którym wezwie posiadaczy gruntów, roszejących sobie prawo do samoistnego wykonywania polowania w myśl postanowień §§. 4. i 6. na nadchodzący okres dzierżawny polowania, by zgłosili swe roszczenia w ciągu 6 tygodni u politycznej Władzy powiatowej. Edykt taki winna Władza doręczyć także wszystkim tym posiadaczom gruntów, którzy w dotychczas bieżącym okresie dzierżawnym polowania wykonywali polowanie samoistne na swych gruntach w myśl §§. 4. i 6.

Zgłoszenie może być uczynionem albo w formie podania do politycznej Władzy powiatowej albo w formie protokołowanego oświadczenia, a w jednym czy w drugim wypadku winien

starający się dołączyć szbiec sytuacyjny dotyczącej powierzchni gruntów. Przy następnych aktach ustanowienia okręgów samoistnego polowania, wystarcza powołanie się na poprzednio wniesione zgłoszenie.

Polityczna Władza powiatowa ma zbadać zgłoszenie, w razie potrzeby przeprowadzić dochodzenia a następnie projekt podziału powiatu na okręgi polowania przedłożyć Wydziałowi powiatowemu. Po wysłuchaniu opinii Wydziału powiatowego ustanawia i ogłasza polityczna Władza powiatowa okręgi polowania samoistnego stosownie do postanowień §. 4. i 6. i okręgi polowania zbiorowego stosownie do postanowienia §. 7.

Niezgłoszenie w terminie przepisany w edykcje żądania o ustanowienie okręgu samoistnego polowania, pozbawia posiadacza powierzchni mającej warunki określone w §. 4. 1. i 2. prawa wykonywania polowania samoistnie na przeciąg okresu dzierżawnego i ma ten skutek, że niezgłoszone grunta wcielone będą do okręgów polowania zbiorowego.

§. 10.

Przeciw skutecznionemu podziałowi mogą być wniesione zarzuty w ciągu czterech tygodni do politycznej Władzy powiatowej.

Polityczna Władza powiatowa zbada wniesione zarzuty i po ewentualnem przeprowadzeniu dochodzeń wyda orzeczenie, zasięgnąwszy — o ile chodziło o zmianę już ustanowionego podziału — opinii Wydziału powiatowego.

§. 11.

Przy ustanawianiu okręgów polowania, czy to samoistnych (§. 4. i 6.), czy zbiorowych (§. 7.), winna polityczna Władza powiatowa — o ile tylko nie sprzeciwia się temu względ na racjonalne wykonywanie polowania — uwzględnić wniesione w ciągu 6 tygodni od ogłoszenia edyktu (§. 9.) następujące życzenia gmin i obszarów dworskich :

a) gdy posiadacze gruntów, którym w myśl §§. 4. 1. a) i b) i 2. służy prawo wykonywania samoistnie polowania, chcą swe grunta przyłączyć i to na cały najbliższy okres dzierżawny do okręgu polowania zbiorowego, a gmina się na to zgadza;

b) gdy dwie lub więcej gmin, tudzież posiadacze obszarów dworskich, przydzielonych w myśl §. 7. do okręgu polowania zbiorowego, żądają zgodnie ustanowienia dla nich na najbliższy okres dzierżawny wspólnego okręgu polowania zbiorowego.

Tak samo winna polityczna Władza powiatowa uwzględnić żądania gmin lub obszarów dworskich, domagające się rozdzielania okręgów polowania, któreby miały być ustanowione, jeśli uwzględnienie tych żądań jest usprawiedliwione stosunkami miejscowymi, a zwłaszcza, jeśli różnorodność polowania za takim podziałem przemawia a żaden z okręgów mających powstać z podziału, nie będzie obejmował mniejszej powierzchni gruntów, niż 115 względnie 60 hektarów.

W wypadkach wyjątkowych może Władza przyłączyć ze względu na kulturę łowiecką niektóre parcele, n. p. remizy, łozy, kępy i t. p., do okręgu samoistnego polowania, chociaż te parcele z tymże okręgiem nie stanowią nieprzerwanej powierzchni (§. 4. 1 a) b) i 2), jeżeli tylko należą do tego samego posiadacza i leżą w tej samej gminie miejscowej.

§. 12.

Przy ustanawianiu okręgów polowania zbiorowego może polityczna Władza powiatowa celem odpowiedniego zaokrąglenia przylegających (sąsiednich) do siebie okręgów polowań zbiorowych, po wysłuchaniu interesowanych reprezentacyi gminnych a względnie przelożonych obszarów dworskich, odłączyć poszczególne części od jednego okręgu zbiorowego polowania a przyłączyć je do drugiego takiegoż okręgu. Wskutek takich odłączeń nie może jednak powierzchnia żadnego okręgu zbiorowego polowania być mniejszą niż 115 względnie 60 hektarów.

§. 13.

O wszelkich sprawach dotyczących ustanawiania okręgów polowania tudzież o zmianach w określeniu granic tych okręgów orzeka w pierwszej instancji polityczna władza powiatowa po wysłuchaniu Wydziału powiatowego, w drugiej i ostatniej instancji c. k. Namiestnictwo po wysłuchaniu Wydziału krajowego.

C) Wykonanie prawa polowania na okręgach zbiorowego polowania.

§. 14.

Na okręgach polowania zbiorowego może być wykonywane prawo polowania na rzecz właścicieli gruntów, stanowiących okręg polowania zbiorowego, albo przez wydzierżawienie polowania na całym okręgu, wyjąwszy niżej przewidziane wyjątki, (§§. 16. i 17.) i to w drodze publicznej licytacji lub bez licytacji z wolnej ręki (§§. 16. i 17.), albo przez ustanowienie myśliwego uprawnionego do wykonywania polowania (§§. 35—40).

a) Wydzierżawianie polowania w okręgach polowania zbiorowego.

§. 15.

Celem wydzierżawienia prawa wykonywania polowania w okręgu zbiorowego polowania winna reprezentacya gminy, w której obrębie leży okręg polowania, a jeśli w skład tego okręgu wchodzi grunta położone w obrębie obszaru dworskiego, winna reprezentacya gminy łącznie z przelożonym obszaru dworskiego ustanowić warunki główne wydzierżawienia polowania, jak: cenę wywołania, wysokość wadyum, termin i miejsce odbicia licytacji. Wniosek swój w tej sprawie winna reprezentacya gminna przedłożyć politycznej Władzy powiatowej najdalej w miesiąc po doręczeniu jej prawomocnego orzeczenia tej Władzy o ustanowieniu okręgu polowania zbiorowego. W tym samym terminie winien też przelożony obszar dworskiego, którego grunta wchodzi w skład okręgu zbiorowego polowania, przedstawić politycznej Władzy powiatowej swój wniosek w sprawie warunków wydzierżawienia polowania, jeśli się nie zgadza na warunki przedłożone przez reprezentacyę gminną.

Polityczna Władza powiatowa rozstrzyga o przedłożonych wnioskach i ustala warunki wydzierżawienia bez dalszego odwołania, przyczem jednakże nie może zniżyć wniosków co do ceny wywołania i co do wysokości wadyum uczynionych przez reprezentacyę gminną a ewentualnie przez reprezentacyę gminną

w porozumieniu z przełożonym obszaru dworskiego, należącego do okręgu zbiorowego polowania. Jeśli po upływie miesiąca od doręczenia orzeczenia prawomocnego o ustanowieniu okręgu polowania zbiorowego wnioski reprezentacyi gminy a względnie i przełożonego obszaru dworskiego nie zostały przedłożone, polityczna Władza powiatowa sama ustanawia warunki wydzierżawienia.

§. 16.

Jeżeli okręg polowania zbiorowego nie ma 115 względnie 60 hektarów powierzchni, natenczas prawo zadzierżawienia polowania w tym okręgu służy tym, którzy są uprawnieni do wykonywania prawa polowania w graniczących z tym okręgiem okręgach samoistnego lub zbiorowego polowania. Dzierżawa przyznana będzie temu z nich, który ofiaruje najwyższy czynsz dzierżawny.

Polityczna Władza powiatowa wyznaczy uprawnionym do polowania w graniczących okręgach samoistnego lub zbiorowego polowania odpowiedni termin prekluzyjny do oświadczenia się, czyli chcą korzystać z prawa wydzierżawienia polowania w owym okręgu polowania zbiorowego i jaki czynsz ofiarują. Jeżeliby żaden z owych uprawnionych nie chciał korzystać z rzeczzonego prawa lub gdyby ofiarowane czynsze nie odpowiadały czynszowi dzierżawnemu najbliższego okręgu polowania zbiorowego, wydzierżawionego w drodze publicznej licytacji z uwzględnieniem możliwych różnic, w warunkach miejscowych, natenczas polityczna Władza powiatowa przydzieli ów okręg polowania zbiorowego mający mniej niż 115 względnie 60 hektarów do jednego z przyległych lub najbliższych okręgów polowania zbiorowego i ożłaczy dlań wysokość czynszu dzierżawnego z uwzględnieniem wyniku koncertacyi po wysłuchaniu właściwej reprezentacyi gminnej a ewentualnie także przełożonego obszaru dworskiego tudzież uprawnionego do polowania w okręgu, do którego przydzielenie ma nastąpić, o ile ten ostatni okręg już został wydzierżawiony.

§. 17.

Jeśli okręg polowania zbiorowego wynosi więcej, niż 115 względnie 60 hektarów i jeżeli część tego okręgu nie mająca tego rozmiaru:

a) otoczona jest w całym swym obwodzie okręgiem samoistnego polowania, istniejącym w myśl §. 4. 1) i 2), albo

b) takim okręgiem samoistnego polowania oddzieloną jest od reszty okręgu polowania zbiorowego w ten sposób, że do niej bez przekroczenia granic gminy nie można się dostać inaczej jak tylko przez grunta należące do okręgu polowania samoistnego, względnie drogami przez te grunta prowadzającymi,

natenczas służy posiadaczowi otaczającego okręgu samoistnego polowania prawo wydzierżawienia polowania na wspomnianej części (enklawie) okręgu polowania zbiorowego na przypadający okres dzierżawny przed wszystkimi innymi bez licytacji. Czynsz za ową przestrzeń wypadnie z obliczenia, przyjmując w niem za podstawę oczynsz dzierżawny uzyskany za jeden hektar najbliższego okręgu polowania zbiorowego, wydzierżawionego przez publiczną licytację.

W razie szczególnych stosunków, z powodu których taki wymiar nie jest odpowiedni, ma czynsz dzierżawny oznaczyć polityczna Władza powiatowa po wysłuchaniu reprezentacyi gminnej (przełożonego obszaru dworskiego) i posiadacza okręgu samoistnego polowania.

Jeżeli enklawa jest otoczona w sposób określony w alinei 1. (lit. a), względnie oddzieloną (lit. b) kilkoma okręgami samoistnego polowania, natenczas służy prawo pierwszeństwa dzierżawy przede wszystkim posiadaczowi okręgu samoistnego polowania, graniczącego z enklawą na dłuższej przestrzeni. Gdyby wskutek wykonania prawa pierwszeństwa do dzierżawy okręg polowania zbiorowego zmaleć miał poniżej 115 względnie 60 hektarów powierzchni, wówczas prawo pierwszeństwa dzierżawy tylko wtedy może być zrealizowane, jeśli uprawniony posiadacz okręgu samoistnego polowania obejmie wraz z enklawą w dzierżawę także polowanie na pozostałej części okręgu polowania zbiorowego. Co do wymiaru czynszu dzierżawnego za tę pozostałą część okręgu, obowiązują te same postanowienia, jak co do samej enklawy.

Polityczna Władza powiatowa wyznaczy interesowanym posiadaczom okręgów samoistnego polowania odpowiedni termin prekluzywny do oświadczenia się, czy chcą korzystać z określonego w poprzednich ustępach prawa pierwszeństwa do dzierżawy.

b) Wydzierżawienie polowań w okręgach polowania zbiorowego.

§. 18.

Po ustanowieniu okręgów polowania samoistnego i zbiorowego przeprowadza polityczna Władza powiatowa wydzierżawienie prawa wykonywania polowania w okręgach polowania zbiorowego (§. 7) na czas ustanowionego okresu dzierżawy (§. 8). Czynność tę może poruczyć naczelnikowi gminy, względnie naczelnikowi gminy wraz z przełożonym obszaru dworskiego.

W miastach, rządzących się własnymi statutami i w 30 miastach, podlegających ustawie z 13. marca 1889 r. Nr. 24 Dz. u. kr. zarządzi magistrat wydzierżawienie tego prawa przez publiczną licytację.

Akt wydzierżawienia jakoteż w szczególności protokół licytacyjny sporządzony być ma według wzoru ustanowionego przez Namiestnictwo.

§. 19.

Polityczna Władza powiatowa (Magistrat) ogłosi natychmiast po ustanowieniu okręgów polowania licytację polowania zbiorowego. Obwieszczenie o mającej się odbyć licytacji zawierać ma potrzebne dane o polowaniu, które ma być wydzierżawionem, jako to: granice okręgu polowania, czas trwania dzierżawy, cenę wywołania, wysokość mającego się złożyć wadium, termin i miejsce odbycia licytacji.

Ogłoszenie licytacji rozpowszechnić należy w sposób w miejscowości tej praktykowany a, jeżeli spodziewać się można osiągnięcia przez to większego czynszu dzierżawnego, także i w jednej z gazet w powiecie najbardziej rozpowszechnionej.

O terminie i miejscu odbyć się mającej licytacji, należy zawiadomić jednocześnie dotyczącą Zwierzchność gminną i obszar dworski, jakoteż Wydział powiatowy, któremu służy prawo wysłać na swój koszt delegata.

§. 20.

Do dzierżawy okręgu polowania zbiorowego dopuszczone być mogą: osoby fizyczne, Skarb państwa, tudzież Towarzy-

stwa myśliwskie, istniejące na podstawie zatwierdzonych przez władze statutów. Dopuszczeni być nie mogą do dzierżawy polowania zbiorowego:

- a) małoletni;
- b) czeladź, tudzież ubodzy wspierani przez zakłady dobroczynne, albo z funduszków gminnych;
- c) umyślowo chorzy i notoryczni pijacy;
- d) osoby, które nie mogą się wykazać kartą na broń i kartą myśliwską;
- e) na czas trzech lat po odbyciu kary ten, kto uznany był winnym zbrodni przeciw bezpieczeństwu osoby, lub mienia;
- f) na czas trzech lat po odbyciu kary ten, który wedle §. 335. ustawy karnej uznany był winnym przestępstwa przeciw bezpieczeństwu życia z powodu nieostrożnego obchodzenia się z bronią palną, albo też przekroczenia kradzieży, względnie udziału w tejże;
- g) na czas dwuletni ten, kto ukarany został za przekroczenie przepisów o ochronie zwierzyny.

§. 21.

Na podstawie aktu licytacji przyznana będzie dzierżawa okręgu polowania zbiorowego temu, kto najwyższą cenę dzierżawną zaoferuje, przyczem nie mogą być uwzględnione oferty tych osób, które według §. 20 wykluczone są od dzierżawy.

§. 22.

Przeciw aktowi licytacji służy interesowanym prawo odwołania się do c. k. Namiestnictwa w ciągu dni 14.

Jeżeli przeciw przyznaniu polowania odwołanie zostanie wniesione i uwzględnione, należy zarazem orzec unieważnienie licytacji i zarządzić ponowne wydzierżawienie polowania w okręgu polowania zbiorowego.

Pomimo wniesionego odwołania się przeciw przyznaniu dzierżawy okręgu polowania zbiorowego prawo wykonywania tego polowania pozostaje aż do ostatecznego rozstrzygnięcia przy tym, który się utrzymał przy licytacji, jeżeli dzierżawa prawa polowania została już przez niego w myśl §. 24 objęta.

Jeżeli polityczna Władza powiatowa żadnemu z licytantów nie przyzna dzierżawy polowania, a przeciw temu wniesiono odwołanie, Władze do tego powołane aż do ostatecznego rozstrzygnięcia postąpią tak, jak gdyby polowanie w danym okręgu nie było wydzierżawione (§§ 23. i 35—40).

§. 23.

Jeżeli wydzierżawienie polowania zbiorowego przy pierwszej licytacji za cenę wywołania nie przyjdzie do skutku, Władza wydzierżawiająca ogłosi w terminie nieprzekraczalnym 30-dniowym powtórna licytację, zniżając odpowiednio cenę wywołania.

W razie zaś, gdyby i powtórna licytacja spełzła na niczem i nikt żadnego czynszu nie ofiarował, polityczna Władza powiatowa po wysłuchaniu wniosków Zwierzchności gminnej, względnie przełożonego obszaru dworskiego przystąpi po porozumieniu z Wydziałem powiatowym do ustanowienia myśliwego dla wykonywania prawa polowania w okręgu (§§. 7. i 35).

§. 24.

Dzierżawca polowania winien złożyć kaucyę w wysokości jednorocznego czynszu i czynsz dzierżawny na rok pierwszy, najpóźniej w dni 14 po przyznaniu dzierżawy a to pod rygorem utraty wadyum na rzecz uprawnionych i rozwiązania dzierżawy.

Dzierżawa prawa polowania nie może być objętą przed złożeniem kaucyi i jednorocznego czynszu.

Kaucya ma być złożona w gotówce lub w książeczkach kas oszczędności względnie w papierach publicznych popularne bezpieczeństwo dających podług kursu bieżącego i ma być deponowaną we właściwym c. k. Urzędzie podatkowym. Czynsz dzierżawny ma być złożonym do rąk politycznej władzy powiatowej.

Kaucya jest poręką za grzywny, na które może być skazanym dzierżawca okręgu polowania zbiorowego, dalej za koszta urzędowych czynności odnoszących się do polowania przezeń dzierżawionego, jeżeli na zwrot ich będzie zasądzony, wreszcie za czynsz dzierżawny i wypełnienie innych zobowiązań w umowie przyjętych.

Jeżeliby zatem w ciągu trwania dzierżawy kaucya w jakibądź sposób została zmniejszoną poniżej jednorocznego czynszu, polityczna Władza powiatowa poleci dzierżawcy uzupełnić ją w ciągu 14 dni, do pierwotnej wysokości, pod rygorem rozwiązania umowy.

W cztery tygodnie po nplywie okresu dzierżawy, lub po jej wcześniejszem rozwiązaniu, kaucya zwróconą będzie dzierżawcy, o ile w całości, lub w części nie zostanie zatrzymaną na cele, dla których zabezpieczenia służyła.

§. 25.

Roczny czynsz dzierżawny na następne lata składać ma dzierżawca polowania na cztery tygodnie przed rozpoczęciem roku dzierżawnego do rąk politycznej władzy powiatowej.

Jeżeli czynsz dzierżawny nie zostanie złożony w oznaczonym czasie, ma polityczna władza powiatowa wezwać dzierżawcę do zapłaty z oznaczeniem dni 14 i z zagrożeniem rozwiązania dzierżawy i utraty kaucyi.

§. 26.

Polityczna władza powiatowa ma w przeciągu 4 tygodni po każdorazowym złożeniu rocznego czynszu dzierżawnego zarządzić rozdział kwoty czynszowej między poszczególnych właścicieli gruntów do okręgu polowania zbiorowego włączonych, w stosunku do powierzchni ich posiadłości gruntowych.

Wyplata ma być dokonana z reguły za pośrednictwem zwierzchności gminnej, przy ewentualnem równoczesnem przesłaniu przełożonemu obszarowi dworskiemu przypadającej na tenże obszar kwoty.

Kwoty nie podjęte przez uprawnionych w przeciągu trzech miesięcy po należytem ogłoszeniu w gminie przepadają na rzecz kasy gminnej.

§. 27.

Dzierżawę polowania zbiorowego może polityczna Władza powiatowa uznać za rozwiązana, skoro dzierżawca:

1. nie złoży w oznaczonym terminie kaucyi, względnie uzupełnienia tejże, albo czynszu dzierżawnego (§§. 24 i 25);

2. nie zastosuje się do przepisów ustawy o nadzorze polowania (§. 40) i o tępieniu szkodliwej zwierzyny (§. 54);
3. dopuści się innego przekroczenia niniejszej ustawy;
4. utraci zdolność uzyskania karty myśliwskiej.

W 14 dni po prawomocności orzeczenia zarządzi polityczna Władza powiatowa wydzierżawienie na nowo polowania zbiorowego na podstawie wniosków przedłożonych przez reprezentację gminną a ewentualnie i przez przełożonego obszaru dworskiego (§. 15).

§. 28.

Bez zezwolenia politycznej Władzy powiatowej nie wolno pod nieważnością zadzierżawionego polowania w całości ani w części poddzierżawiać innym osobom, czy to za zapłatą, czy też z zastrzeżeniem udziału w dochodach.

§. 29.

Spadkobiercy dzierżawców prawa polowania mogą za zezwoleniem politycznej Władzy powiatowej, jeżeli się o to najpóźniej w dwa miesiące po śmierci spadkodawcy do niej zgłoszą, wykonywać je przez cały pozostały czas dzierżawy, jeżeli posiadają warunki wymagane od dzierżawców i wykonawców polowania.

Wrazie nie zgłoszenia się, lub gdy polityczna Władza powiatowa uzna ich za nieodpowiednich do wykonywania prawa polowania, zarządnem będzie ogłoszenie nowej licytacji.

§. 30.

Jeżeli w ciągu okresu dzierżawnego powstanie okręg w §. 4 1 i 2 określony, to uprawnienie do samoistnego wykonywania polowania na tym okręgu zaczyna się dopiero z najbliższym okresem dzierżawnym. Jeżeli jednak części takiego okręgu polowania samoistnego położone są w różnych okręgach polowania zbiorowego, których okresy dzierżawne upływają w różnych terminach, w takim razie nowo powstały okręg może być uznany za okręg polowania samoistnego dopiero przy ustanawianiu okręgów polowania tej gminy, w której okres dzierżawny najpóźniej upływa.

Tymczasem pozostają poszczególne części nowo powstałego okręgu polowania samoistnego wcielone do odpowiednich okręgów polowania zbiorowego.

§. 31.

Gdyby w ciągu okresu dzierżawnego jakaś posiadłość gruntowa, uznana na ten okres za okręg polowania samoistnego po myśli §. 4. 1) i 2), przeszła częściami na kilku właścicieli, pozostaje w mocy uprawnienie do wykonywania samoistnego polowania odnośnie do tych części posiadłości, które zawsze jeszcze mają wymogi przepisane w § 4. 1) i 2).

Natomiast owe części podzielonej posiadłości gruntowej, które już nie odpowiadają tym wymogom, równie jak wogóle wszelkie posiadłości gruntowe stanowiące okręgi polowania samoistnego, które w czasie okresu dzierżawnego utracą rozmiar powierzchni, wymagany dla okręgów polowania samoistnego, określony w § 4. 1) i 2), albo też nieprzerwaną ciągłość powierzchni w rozumieniu §. 5., ma polityczna Władza powiatowa na żądanie reprezentacji gminnej, względnie przełożonego obszaru dworskiego, dalej dzierżawcy okręgu polowania lub innego intresowanego wcielić do okręgu polowania zbiorowego

na resztę okresu dzierżawnego, chyba że kto wystąpi z uzasadnionem prawem pierwszeństwa dzierżawy w myśl postanowień §§. 16 i 17.

§. 32.

Jeżeli okrug polowania samoistnego, którego posiadacz dzierżawił okrug polowania zbiorowego na podstawie §. 16, albo enklawę na podstawie §. 17, utracił właściwość okręgu granicznego (sąsiedniego) lub otaczającego ów okrug, czy też enklawę, względnie, utracił właściwość okręgu oddzielającego okrug samoistnego polowania, natenczas na żądanie reprezentacji gminnej, względnie przełożonego obszaru dworskiego, dzierżawcy okręgu polowania zbiorowego lub innych interesowanych, winna polityczna Władza powiatowa wydzierżawić ten okrug polowania zbiorowego na resztę okresu dzierżawnego drogą licytacji, względnie winna włączyć enklawę do okręgu polowania zbiorowego, o ile czy to w jednym, czy drugim wypadku, nie zostanie podniesione i uzasadnione z innej strony prawo pierwszeństwa dzierżawy w myśl §§. 16 i 17.

§. 33.

Jeśli w ciągu okresu dzierżawnego powstaną samoistne polowania w § 6 określone, odpadają terytorya dotyczące, zaraz z chwilą powstania warunków wykonywania samoistnego polowania, od polowania wydzierżawionego przez Władzę w okrug polowania zbiorowego. Jeżeli zaś taki okrug straci charakter okręgu samoistnego polowania w myśl postanowień §. 6, natenczas może polityczna Władza powiatowa na żądanie reprezentacji gminnej, względnie przełożonego obszaru dworskiego, dzierżawcy okręgu polowania zbiorowego albo innych interesowanych, wcielić ten były zwierzyniec na resztę okresu dzierżawnego do okręgu polowania zbiorowego, o ile nie podniesiono i nie uzasadniono prawa pierwszeństwa dzierżawy w myśl § 17.

§. 34.

Polityczna Władza powiatowa może za zgodą Zwierzchności gminnej przedłużyć dzierżawę okręgu polowania zbiorowego po ukończeniu się okresu dzierżawnego a to bez licytacji, pozostawiając dotychczasowego dzierżawcę na dalsze 6 lat przy dzierżawie, jeżeli dzierżawca wniesie o to prośbę przynajmniej na 3 miesiące przed upływem trwającej jeszcze dzierżawy i zobowiąże się opłacać czynsz wyższy przynajmniej o 10% od dotychczasowego.

D) Wykonywanie polowania przez ustanowionego myśliwego.

§. 35.

Wykonywanie prawa polowania w okrug polowania zbiorowego może być wyjątkowo poruczonem myśliwemu (§§. 7 i 23), którego ustanawia polityczna Władza powiatowa na wniosek reprezentacji gminnej a względnie także obszaru dworskiego wchodzącego w skład tegoż okręgu i po wysłuchaniu zdania Wydziału powiatowego.

Myśliwego do wykonywania polowania należy ustanowić, jeżeli wydzierżawienie polowania nie przyszło do skutku na 2 krotnej licytacji z braku oferentów gotowych uiszczać jakikolwiek czynsz dzierżawny.

Uchwała Reprezentacji gminnej winna wymienić przynajmniej 3 kandydatów na myśliwego, lub też tyle tern kandydatów, ilu myśliwych w myśl uchwały ma być ustanowionych. Jeśli w skład okręgu wchodzi grunta położone na obszarze dworskim, winien przełożony obszar dworskiego przedłożyć i ze swej strony wnioski i odpowiednie tera.

O wniosku rozstrzyga po wysłuchaniu zdania Wydziału powiatowego polityczna Władza powiatowa i to zarówno co do tego, ilu myśliwych należy ustanowić, jakoteż kto ma być ustanowionym myśliwym.

Od rozstrzygnięcia Władzy politycznej może zarówno reprezentacja gminna, jak przełożony obszar dworskiego wnieść odwołanie w ciągu dni 14 od dnia doręczenia im orzeczenia władzy.

§. 36.

Władza może ustanowić myśliwym w myśl §. 35. osobę nie wykluczoną od prawa wydzierżawiania polowania (§. 20.), o której powiatowej Władzy politycznej jest wiadomem, że posiada odpowiednie wiadomości i daje rękojmię należytego wywiązywania się z obowiązków.

§. 37.

C. k. Namiestnik wyda po wysłuchaniu opinii Wydziału krajowego w drodze rozporządzenia przepisy o wykonywaniu prawa polowania przez myśliwych, określające bliżej także wymogi co do kwalifikacji osób, które mogą być ustanowione takimi myśliwymi.

§. 38.

Władza ustanawia myśliwego na czas trwania okresu dzierżawnego (§. 8.).

Ustanowiony myśliwy (względnie kilku myśliwych) wykonywa prawo polowania na korzyść właścicieli gruntów, wchodzących w skład okręgu polowania.

Reprezentacja gminy ewentualnie w porozumieniu z przełożonym obszar dworskiego prowadzi rachunki przychodów i rozchodów wykonywanego prawa polowania, na podstawie danych dostarczanych przez myśliwego i zestawia roczny obrachunek z końcem każdego roku kalendarzowego. Z przychodów winny być pokryte: koszta wykonywania polowania, to jest umówione z myśliwym wynagrodzenie, zwrot kosztów urzędowych czynności odnoszących się do polowania w okręgu i zwrot szkód wynikłych z polowania i przez zwierzyne wyrażonych.

Obrachunek roczny, stwierdzony przez Reprezentację gminną i ewentualnie przełożonego obszar dworskiego winna reprezentacja gminna przedłożyć politycznej władzy powiatowej i podać do wiadomości posiadaczy gruntów wchodzących w skład okręgu zbiorowego polowania najpóźniej po koniec miesiąca stycznia następującego roku. Obrachunek winien obejmować rozdział nadwyżki przychodów, jeśli ją wykazuje, między posiadaczy gruntów wchodzących w skład okręgu, a dokonany w stosunku do powierzchni gruntów każdego posiadacza, lub też rozdział braku (deficytu) wykazanego obrachunkiem a dokonany również w stosunku do powierzchni gruntów. Wypadające z tego obrachunku dopłaty winni posiadacze gruntów, wchodzących w skład okręgu polowania, złożyć do kasy gminnej w ciągu 14 dni od doręczenia im dotyczącego wezwania.

Zarzuty przeciw obrachunkowi, względnie przeciw wezwaniu do zapłacenia, mogą interesowani wnosić w ciągu dni 14 od dnia doręczenia obrachunku do politycznej Władzy powiatowej. Polityczna Władza powiatowa rozstrzyga o takich zarzutach, a przeciw jej orzeczeniu nie ma dalszego odwołania.

§. 39.

Jeśli wykonywanie prawa polowania przez myśliwego nie odpowiada postanowieniom ustawy, lub jeśli ten sposób wykonywania tego prawa nie jest korzystnym dla interesowanych albo dla interesów rolniczych, lasowych lub łowieckich, natenczas na wniosek politycznej Władzy powiatowej może c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym albo polecić zaprzestać tej formy wykonywania prawa polowania, albo zarządzić zmianę osoby myśliwego. W pierwszym razie winna reprezentacya gminna, a ewentualnie także przełożony obszaru dworskiego podjąć kroki w celu wydzierżawienia polowania (§. 15).

II. Przepisy policji łowieckiej.

A) Nadzór nad polowaniem.

§. 40.

Uprawnieni do samoistnego polowania jakoteż dzierżawcy polowania zbiorowego, względnie ustanowieni myśliwi, winni najpóźniej w trzy miesiące po ogłoszeniu niniejszej ustawy ustanowić dla nadzoru i ochrony polowania straż łowiecką w odpowiedniej liczbie osób i przedstawić je do zawierzenia i zaprzysiężenia władzy politycznej powiatowej.

§. 41.

Co do warunków zatwierdzenia i zaprzysiężenia straży łowieckiej obowiązuje ustawa z 4. września 1892 (Dz. u. kr. Nr. 74).

Uprawnieni do wykonywania prawa polowania mogą sami podjąć się tego dozoru, jeżeli posiadają warunki do tego wymagane.

§. 42.

Zaprzysiężona i zatwierdzona straż łowiecka, ma prawo podczas wykonywania swej służby nosić broń myśliwską; wolno jej jednak z broni tej zrobić użytek przeciw osobom trzecim tylko w wypadku koniecznej i słusznej obrony.

Jeżeli straż łowiecka nosi przepisane dla niej odznaki, wtedy uważana będzie jako straż publiczna w myśl ustawy państwowej z dnia 16. czerwca 1872 (Nr. 84 Dz. u. p.).

B) Przepisy o ochronie zwierzyny.

§. 43.

Nikom nie wolno łowić lub zabijać: kóz, (sarn) od 1. listopada do 31. sierpnia, łąń od 1. października do 31. lipca, kozic od 1. grudnia do 31. lipca, kozłów (rogaczy) od 1 marca do 31. maja, jeleni od 1. stycznia do 31. lipca, zajęcy od 1. lutego do 30. września, jarzabków od 1. lutego do 31. sierpnia, cietrzewi i gluszców kogutów od 20. maja do 31. sierpnia, ku-

ropatw od 1. grudnia do 15. sierpnia, bażantów od 1. stycznia do 15. sierpnia, przepiórek i dzikich gołębi od 1. listopada do 1. sierpnia, dropi i pardw od 15. kwietnia do 31. lipca, ptactwa błotnego mianowicie: krzyków, dubeltów, kulonów, batalionów od 15. kwietnia do 30. czerwca; ptactwa wodnego mianowicie: dzikich gęsi i dzikich kaczek od 15. kwietnia do 15. czerwca; cieląt jelenich, spiczaków sarnich, tudzież samiec cietrzewi i głuszców przez cały rok.

Przepis ten nie stosuje się do polowań zarządzanych w zamkniętych zwierzyńcach.

§. 44.

Wyjątkowo za poprzedniem uwiadomieniem powiatowej Władzy politycznej, dozwala się łowienia żywych okazów zwierzyny i ptactwa użytkowego, wybierania jaj z gniazd a młodzięży z legowisk, w czasie do łowienia zakazanym, lecz tylko w celu dalszej hodowli i ochrony podczas srogiej zimy.

§. 45.

Polityczna władza powiatowa w porozumieniu z Wydziałem powiatowym może po zasięgnięciu zdania krajowego Towarzystwa łowieckiego:

a) zarządzić nawet w porze ochronnej wystrzelanie pewnej ilości sztuk zwierzyny uznanej za łowną, jeżeli zmniejszenie tego rodzaju zwierzostanu jest pożądanem w interesie gospodarstwa rolnego, leśnego, lub łowieckiego;

b) wyjątkowo na rok jeden zezwolić na późniejsze rozpoczęcie, albo wcześniejsze zamknięcie pory ochronnej dla pewnych rodzajów zwierzyny w poszczególnych, albo wszystkich okręgach polowania w powiecie, jeżeli tego wymagać będą szczególniejsze względy miejscowe, klimatyczne lub kłeski elementarne;

c) zamknąć zupełnie, lecz najwyżej na lat dwa, polowanie w niektórych albo we wszystkich okręgach polowania w powiecie na pewnego rodzaju zwierzynę i ptactwo łowne, którym w tej okolicy zagraża wytępienie.

Wrazie zupełnego zamknięcia polowania w ciągu dwóch ostatnich lat dzierżawy polowania zbiorowego, może sobie dzierżawca tego polowania rościć pretensje do odpowiedniego opustu czynszu dzierżawnego.

§. 46.

Sprzedaż łownej zwierzyny przez handlarzy odbywać się może tylko za okazaniem świadectwa jej pochodzenia. Świadectwa takie z podaniem gatunku i ilości zwierzyny, wydawać będą uprawnieni do wykonywania prawa polowania, lub ich pełnomocnicy ze swojego okręgu myśliwskiego.

§. 47.

Po upływie dni 14 od rozpoczęcia się czasu ochronnego i podczas dalszego trwania tego czasu, nie wolno objętej ochroną zwierzyny żywej czy zabitej, w całości, lub w częściach sprzedawać na składach, targowicach, w restauracjach, lub w inny jakibądź sposób.

Sprowadzający tego rodzaju zwierzynę i ptactwo z zagranicy, albo ze zwierzyńców zamkniętych winni przy sprzedaży jej wykazywać się świadectwem jej pochodzenia. Formę tego świadectwa przepisze c. k. Namiestnictwo w drodze rozporządzenia.

Sprzedaż zwierzyny łownej i ptactw ubitych z polecenia Władzy w myśl postanowienia §. 45. jak również zwierzyny skonfiskowanej w myśl §. 86. może się odbywać jedynie po wykazaniu się świadectwem pochodzenia zwierzyny, stwierdzonem przez właściwą Władzę powiatową.

C) Dalsze przepisy policyj łowieckiej.

§. 48.

Bez zezwolenia uprawnionego do polowania nie wolno nikomu chodzić ze strzelbą po okręgu polowania z wyjątkiem osób urzędownie do tego upoważnionych.

Kto wbrew temu zakazowi spotkany zostanie przez strażnika łowieckiego ze strzelbą na obszarze polowania, poza drogami służącymi za publiczną komunikację, winien jest na żądanie tegoż oddać mu strzelbę, którą strażnik łowiecki ma natychmiast złożyć u politycznej Władzy powiatowej.

§. 49.

W czasie od wiosny aż do ukończenia żniw, nie wolno bez zezwolenia właściciela po polach zasianych lub zasadzonych ani polować, ani psami tropić zwierzyny i ptactwa.

Z pod tego zakazu wyjęte są pola obsiane moharem, dalej zasadzone ziemniakami, albo w rzędowy sposób burakami, lub innymi w dalekich odstępach uprawianymi ziemiopłodami.

Polować konno na polach obsianych i łąkach wolno tylko za zezwoleniem właściciela gruntu.

§. 50.

W najbliższem otoczeniu zabudowań nie wolno tropić i ścigać zwierzyny, ani do niej strzelać.

Również nie wolno bez zezwolenia właściciela, przy wykonywaniu prawa polowania wchodzić do ogrodów znajdujących się w pobliżu domów i zabudowań gospodarskich, jeżeli te są ogrodzone lub w inny sposób odgraniczone.

Nie wolno polować na gruntach stanowiących cmentarze lub grobowce rodzinne.

§. 51.

Zakazanem jest polować w niedziele i święta uroczyste.

§. 52.

Do chwytania zwierząt łownych nie wolno zastawiać żelazek, łapek i innych przyrządów samochwytnych, tudzież zakładać trutek. Nie wolno użytkującemu z polowania ścigać zwierzyny, która na jego obszarze zraniona, przeszła do obcego obszaru.

§. 53.

Uprawnionemu do polowania i jego służbie łowieckiej wolno w odległości nie bliższej niż 300 metrów od zabudowań gospodarskich i 30 metrów od drogi publicznej zabijać obce koty i psy włóczące się po polach lub lesie.

Psów noszących kaganiec nie wolno zabijać.

§. 54.

Na właścicieli samoistnych okręgów myśliwskich, dzierżawców polowań oraz ustanowionych myśliwych wkłada się

obowiązek tępienia o każdej porze niedźwiedzi, wilków, rysi, żbików i dzików.

Wrazie stwierdzonego zaniedbania wyżej stwierdzonego obowiązku władza polityczna zarządzi po poprzednim upomnieniu tępienie wymienionej zwierzyny na koszt uprawnionych do polowania przez ustanowione ze swego ramienia osoby.

Władza może również w takim wypadku dzierżawę polowania zbiorowego za rozwiązana uznać (§. 27.) względnie przedłożyć c. k. Namiestnictwu wnioski o zarządzenie zmiany osoby myśliwego (§. 39.).

Wykazane koszta nadzoru i tępienia wyżej wymienionej zwierzyny ściągnie polityczna władza powiatowa w drodze egzekucyi politycznej.

§. 55.

Dziki i zwierzęta groźne dla osobistego bezpieczeństwa, oraz dla bezpieczeństwa inwentarzy gospodarskich, trzymać wolno tylko w zwierzyńcach zabezpieczonych zupełnie przeciw wydostaniu się stamtąd na zewnątrz.

§. 56.

Zwierzyną szkodliwą są w rozumieniu niniejszej ustawy oprócz wymienionych w §. 54. także lisy, kuny leśne i domowe, tchórze i łasice (i t. d. jak w projekcie Wydziału krajowego).

Tępienie wymienionej zwierzyny szkodliwej jest obowiązkiem uprawnionych do wykonywania polowania i ustanowionych przez nich strażników łowieckich.

Tylko wybieranie jaj wymienionych wyżej ptaków szkodliwych i wybieranie młodych z gniazda, jak również wykopywanie i zabieranie lisów z jamy, oraz zabijanie i zabieranie kun, tchórzów, łasic, chomików jest każdemu na swoim gruncie, jak również na miejscach stanowiących dobro publiczne, dozwolone.

Właściciel sadu położonego w pobliżu domów lub zabudowań gospodarczych, a otoczonego murem, parkanem lub innem stałym ogrodzeniem co najmniej na metr wysokim i utrzymanem w takim stanie, iż w zwykłych warunkach uniemożliwia przedostanie się zwierzyny, z wejściem przez zamknięte drzwi lub wrota, może poza czasem ochronnym zabijać i zabierać sobie zające, któreby dostały się w obręb takiego ogrodzenia.

Nadto z pomiędzy zwierzyny łownej może właściciel gruntu zabijać zapadłe na gruncie w stadach dzikie gęsi i kaczki, które się wówczas stają jego własnością.

O ile uprawnionemu do rybołówstwa służą dalej idące prawa, osądzić należy według przepisów o rybołówstwie na wodach śródlądowych.

§. 57.

Za szkody wyrządzone w ziemiopłodach przez niedźwiedzie i dziki odpowiedzialni są właściciele samoistnych okręgów myśliwskich i dzierżawcy polowań zbiorowych w granicach swoich okręgów myśliwskich.

Tylko w razie, gdyby przyległe do samoistnego okręgu polowania okręgi polowania zbiorowego nie były wydzierżawione i wykonywanie prawa polowania na nich było w rękach ustanowionych myśliwych, odpowiada właściciel samoistnego okręgu za szkody zrządzone przez wymienioną zwierzynę w odległości do 500 metrów od granic obszaru leśnego swego okręgu na terytorium polowania zbiorowego.

Może jednak zażądać od politycznej władzy powiatowej upoważnienia do tępienia zwierzyny szkodliwej na całej powierzchni graniczących a nie wydzierżawionych okręgów polowań zbiorowych i władza ma mu niezwłocznie upoważnienia takiego udzielić.

W razie gdyby dzierżawca polowania zbiorowego, względnie właściciel samoistnego okręgu graniczącego z niewydzierżawionym okręgiem polowania zbiorowego zapłacił w roku tytułem wynagrodzenia za szkody wyrządzone przez wymienioną zwierzynę kwotę większą niż dwukrotny czynsz dzierżawny, względnie większą niż trzecią część opłacanego ze stanowiącej samoistny okręg powierzchni podatku gruntowego i widocznem było, że właściciele lub dzierżawcy jednego lub kilku graniczących okręgów polowania obowiązku tępienia szkodliwej zwierzyny należycie nie wykonują, może właściciel lub dzierżawca polowania zażądać od władzy zastosowania przepisów §. 54. i polityczna władza powiatowa jest w takim wypadku obowiązana ustanowić swój nadzór i straż łowiecką w celu tępienia szkodliwej zwierzyny na koszt opieszalnych właścicieli lub dzierżawców.

§. 58.

Polityczna władza powiatowa może także zarządzić w celu tępienia drapieżnej i szkodliwej zwierzyny publiczne obławy i ma prawo wezwać sąsiednich właścicieli i dzierżawców polowania, by dostarczyli swych strażników łowieckich jako strzelców.

Mieszkańcy gmin sąsiednich mają obowiązek na wezwanie władzy dostarczyć bezpłatnie nagonki w odpowiedniej ilości.

§. 59.

Przy tego rodzaju obławach nie wolno nikomu zabijać innej zwierzyny oprócz tej, dla wytepienia której została obława zarządzoną.

Ubita w ten sposób zwierzyna sprzedana będzie przez Władzę zarządzającą obławę w drodze publicznej licytacji a kwotę uzyskaną ze sprzedaży należy wręczyć Wydziałowi powiatowemu na korzyść funduszu ubogich odnośnej gminy.

§. 60.

Każdy posiadacz gruntu może w obrębie swego obejścia domowego używać dla tępienia szkodliwej zwierzyny (§. 54.) oraz lisów, kun, techórzów i łasic, żelazek, łapek i innych przyrządów samochwytnych, winien jednak przy tem zachować wszelkie ostrożności, by nie spowodować niebezpieczeństwa dla ludzi i zwierząt pożytecznych, winien też ustawić odpowiednie, łatwo dostrzegalne znaki ostrzegające.

Nadto winien posiadacz gruntu zamierzający korzystać z powyższego uprawnienia uwiadomić o tem uprawnionego do polowania, by tenże mógł zapobiedz ewentualnemu używaniu wspomnianych przyrządów do chwytania innej zwierzyny, mianowicie zwierzyny łownej.

III. O szkodach wyrządzonych przez polowanie i przez zwierzynę.

A) O obowiązkach odszkodowania.

§. 61.

Uprawniony do wykonywania polowania ma obowiązek wynagrodzić według przepisów niniejszej ustawy:

a) szkodę wyrządzoną przy wykonywaniu polowania przez niego samego, jego personal łowiecki, nagonkę, gości myśliwych i przez konie i psy tych osób.

b) szkodę wyrządzoną przez zwierzynę szkodliwą w myśl §. 57. niniejszej ustawy.

c) szkodę wyrządzoną w granicach swego okręgu polowania na gruncie i w plonach przez wszelką inną zwierzynę łowną, oraz szkodę wyrządzoną przez tęż zwierzynę w sadach, (z wyjątkiem sadów w §. 56. określonych), ogrodach, szkółkach i drzewkach owocowych pod warunkami w §. 65. wyszczególnionymi.

Jeżeli prawo do wykonywania polowania służy więcej osobom, odpowiadają one solidarnie za szkody wyrządzone przez polowania i przez zwierzynę.

§. 62.

Za szkody wyrządzone przez wszelkiego rodzaju hodowaną zwierzynę, która się wydostanie ze zwierzyńców zamkniętych, odpowiedzialni są ich posiadacze.

§. 63.

Każdy posiadacz gruntu ma prawo zabezpieczać swoje grunta przeciw wdzieraniu się zwierzyny; poczynione jednak w tym celu urządzenia nie mogą być przysposobione do łapania zwierzyny.

Wyjątki od tego przepisu zawiera §. 60.

Wolno również każdemu odstraszać i odpędzać zwierzynę od swoich gruntów przez urządzenie straszycieli, ogni nocnych i t. p., gdyby zaś wskutek takiej obrony zwierzę zraniło się, lub zginęło, to uprawniony do polowania nie może domagać się odszkodowania.

§. 64.

Także uprawniony do polowania, może cudze grunta w obrębie swego okręgu polowania leżące, ubezpieczać od szkód przez zwierzynę urządzanych, zapomocą odrodzeń i innych środków ostrożności, jednak w taki sposób, aby ubezpieczenie to nie przeszkadzało posiadaczom w prowadzeniu gospodarstwa.

Pomimo to uprawniony do polowania odpowiada za szkodę, jeżeli nie dowiedzie, że cel tych urządzeń z winy poszkodowanego został udaremiony.

§. 65.

Szkody wyrządzone przez zwierzynę w sadach, (z wyjątkiem sadów w §. 56. określonych), ogrodach warzywnych i ozdobnych, w szkółkach drzew, wreszcie na stojących pojedynczo młodych drzewkach, mają być tylko wtedy wynagradzane, jeżeli się okaże, że szkoda nastąpiła mimo, że dla ochrony uszkodzonych przedmiotów właściciel poczynił takie urządzenia, które wśród zwykłych okoliczności szkodzie rzeczonyj zapobiedz są w stanie. Wzbronienie wstępu na grunta wskazane w ust. 2 §. 50. uważane być ma za zrzczenie się wynagrodzenia szkody, która wyrządzoną być może na tych gruntach przez polowanie lub przez zwierzynę.

§. 66.

Przy ocenieniu wszelkiej szkody w ziemiopłodach zrzędzonej przez polowanie i zwierzynę, należy przyjąć w rachunek

tylko rzeczywistą stratę po potrąceniu kosztów, jakiby poszkodowany jeszcze ponieść musiał aż do zebrania plonów.

B) Postępowanie.

§. 67.

Wszelkie żądania wynagrodzenia szkód zrzędzonych przez polowanie i zwierzynę (§. 61) zgłoszone być muszą przez poszkodowanego uprawnionego do polowania, celem ugodowego załatwienia, bezpośrednio lub za pośrednictwem naczelnika gminy, który pomocy swej celem ugodowego załatwienia udzielić jest obowiązany. Wrazie nieprzyjścia do skutku ugody rozstrzygają stanowczo i bez odwołania powoływane w każdym poszczególnym wypadku sądy rozjemcze.

§. 68.

Na wniosek Wydziału powiatowego zamianuje polityczna władza powiatowa dla poszczególnych grup okręgów myśliwskich w powiecie przewodniczących sądów rozjemczych i ich zastępców na przeciąg lat trzech.

Wrazie, gdyby Wydział powiatowy w wyznaczonym mu terminie najmniej 14 dni nie przedłożył wniosków, dokona nominacji polityczna Władza powiatowa według swego uznania.

Przewodniczący i jego zstępcę mają być przed objęciem swych obowiązków przez polityczną władzę powiatową zaprzysiężeni.

§. 69.

Przewodniczcy sądów rozjemczych względnie jego zastępcę obowiązany jest w razie wniesienia do niego pisemnego, lub ustnego doniesienia o szkodzie i niedojsciu ugody wezwać natychmiast wyznaczonych przez obie strony mężów zaufania, z którymi ma w przeciągu 10 dni od doniesienia szkodę na miejscu zbadać i orzeczenie wydać, o ile za zgodą męża zaufania strony skarżącej nie uzna za potrzebne odroczyć stanowcze orzeczenie do czasu zbiorów.

§. 70.

Poszkodowany ma równocześnie z doniesieniem o szkodzie wymienić przewodniczącemu sądów rozjemczych swego męża zaufania.

Uprawniony do polowania ma wyznaczyć stałego swego męża zaufania, może go jednak za uwiadomieniem przewodniczącego sądów rozjemczych każdego czasu odwołać i innym zastąpić.

Jeżeli strona w przeciągu 7 dni od wezwania swego męża zaufania nie wyznaczy, lub jeżeli wyznaczony na wezwanie przewodniczącego się nie stawia, zamianuje członka sądu rozjemczego sam przewodniczący, o czym niezwłocznie stronę zawiadomi.

§. 71.

Zbadawszy szkodę na miejscu i stwierdziwszy istnienie szkody oraz rozstrzygnawszy, czy szkoda istotnie przez polowanie lub zwierzynę w myśl §. 61. zrzędzoną została, ma sąd rozjemczy orzec o wysokości wynagrodzenia.

Jeżeli między mężami zaufania stron porozumienie co do przyznania wynagrodzenia i co do wysokości tegoż nie nastąpi, orzeka przewodniczący sądu rozjemczego o przyznaniu wy-

grodzienia według swego uznania a o wysokości tegoż w granicach wniosków mężów zaufania.

§. 72.

Do kwoty przyznanego odszkodowania doliczyć należy i wraz z nią ściągnąć kwotę kosztów urzędowania sądu rozjemczego i wynagrodzenia przewodniczącego za stracony czas.

W razie orzeczenia, że szkody niema, lub że szkoda nie przez polowanie lub zwierzynę (§. 61.) zrządzoną została, ponosi koszta te wyłącznie ten, kto się o wynagrodzenie szkody upominał. Również skarżący ponosi całe koszta w takim razie, jeżeli przyznane mu wynagrodzenie nie jest wyższem od połowy kwoty, jaką mu strona przeciwna dobrowolnie ofiarowała.

§. 73.

Przyznana przez sąd rozjemczy kwota odszkodowania i kosztów winna być uiszczoną w ciągu dni 14 od daty orzeczenia sądu.

O przymusowe ściągnięcie tej kwoty zwrócić się należy do właściwego sądu, które ma postępowanie egzekucyjne zarządzić, o ile strona przeciwna nie wystąpiła w terminie dni 30-tu ze skargą o unieważnienie orzeczenia sądu rozjemczego z powodów przewidzianych w §. 595. procedury cywilnej.

§. 74.

Przewodniczący sądów rozjemczych wykluczonym być ma od orzekania w tych wypadkach, gdzie wchodzi w grę interesy majątkowe osób z nim w pierwszym lub drugim stopniu spokrewnionych lub spowinowaconych, względnie interesy osób, od których jest służbowo zawisłym. Obowiązki przewodniczącego sądu rozjemczego obejmie w takim wypadku zastępca przewodniczącego.

§. 75.

Szczegółowe przepisy o urzędowaniu sądów rozjemczych i o szacowaniu szkód, o wykluczeniu przewodniczących od orzekania, jak również o obliczaniu kosztów i wysokości dyet przewodniczących, wyda po wysłuchaniu wniosków Wydziału krajowego c. k. Namiestnik.

C) Ugodowe unormowanie wynagrodzenia szkód.

§. 76.

Uprawnieni do polowania mogą zawierać z właścicielami gruntów dobrowolne umowy, określające obowiązek wynagrodzenia szkód wyrządzonych przez polowanie lub zwierzynę odmiennie od postanowień niniejszej ustawy. Praw i roszeń płynących z takich dobrowolnych umów mogą interesowani dochodzić i bronić jedynie na zwykłej drodze prawa.

IV. Ogólne postanowienia o Władzach i o postępowaniu niekarnem.

§. 77.

Wykonywanie niniejszej ustawy należy w miarę kompetencji, oznaczonej w poszczególnych przepisach, do sądów rozjemczych (§. 67.), do politycznej władzy powiatowej albo do Namiestnictwa.

Jeżeli gmina, której poruczoną jest polityczna administracja, posiada samodzielne polowanie w obrębie własnego obszaru gminnego, Namiestnictwo załatwia i rozstrzyga w pierwszej instancji wszystkie do tego samodzielnego polowania odnoszące się sprawy, w którychby gmina miała występować jako strona.

§. 78.

Rekurs przeciw orzeczeniu politycznej władzy powiatowej wnoszony być ma do Namiestnictwa, przeciw decyzji Namiestnictwa — wyjąwszy wypadki określone w 2. ust. §. 8. i w §. 13. — do Ministerstwa rolnictwa.

Rekurs należy w 14 dniach po doręczeniu orzeczenia wnieść pisemnie lub ustnie u władzy, która orzekła w pierwszej instancji.

§. 79.

Rekurs wcoześnie wniesiony ma z góry skutek zawieszający, wyjąwszy wypadek w §. 22. przewidziany, albo też, gdy względy bezpieczeństwa publicznego i uniknięcia możliwych szkód, wymagają bezwłocznego przeprowadzenia poleconych zarządzeń.

§. 80.

W wypadkach, w których porozumienie między polityczną władzą powiatową a Wydziałem powiatowym nie przyszło do skutku, orzeka — wyjąwszy wypadek określony w §. 68. — c. k. Namiestnictwo po zasięgnięciu zdania Wydziału krajowego.

V. Przekroczenia i kary.

§. 81.

C. k. żandarmerya, zaprzysiężone stráže leśne, stráže myśliwskie i stráže polowe mają obowiązek czuwania nad przepisami niniejszej ustawy i podawania wszelkich dostrzeżonych przekroczeń do wiadomości politycznej Władzy powiatowej.

§. 82.

Przekroczenia tej ustawy, jakoteż rozporządzeń i szczegółowych zarządzeń na jej podstawie wydanych, mają być karane, o ile powszechna ustawa karna nie ma zastosowania, przez polityczną Władzę powiatową grzywną od 10 do 100 K. Grzywna ta podwyższoną być może w przypadku powtórnego przekroczenia, albo jeżeli przekroczenie pociągnęło za sobą znaczną szkodę aż do 200 K. W razie niewypłacalności skazanego należy grzywnę zamienić na karę aresztu, przyczem 10 K liczy się za jeden dzień aresztu.

W razie cięższych, przez dłuższy czas dokonywanych, albo powtarzanych wykroczeń przeciw niniejszej ustawie, można zamiast grzywny orzec karę aresztu od 1 do 20 dni.

Grzywny wpływają do funduszu ubogich tej gminy, w której obrębie przekroczenie popełnionem zostało.

§. 83.

W wypadkach przekroczeń §§. 43., 44., 45. l. c., 46. i 47., których dopuszcza się sam uprawniony do polowania, względnie handlarz i właściciel restauracji, należy zarazem orzec utratę zwierziny złowionej albo zabitej, a względnie podanej na sprzedaż wbrew przepisowi.

Przy przekroczeniach §§. 52. i 60. orzec należy utratę zabranych przyrządów bez różnicy, czy są one własnością przestępcy lub nie.

§. 84.

W razie zajęcia przyrządów zakazanych §§. 52. i 60. należy orzec bezwzględnie utratę tych przedmiotów, chociażby niemożliwym było dochodzenie i skazanie tych osób, które się nimi posługiwały.

§. 85.

Zwierzyna, strzelby i przyrządy, które uznane zostały za przepadłe, sprzedawane być mają przez polityczną Władzę powiatową w drodze publicznej licytacji na rzecz funduszu ubogich tej miejscowości, gdzie nastąpiło zajęcie. Przed sprzedażą jednak należy zakazane przyrządy uczynić niezdolnymi do dalszego użytku.

§. 86.

Z orzeczeniem karnem połączyć należy, o ile nie chodzi o wynagrodzenie szkód przez polowanie i zwierzynę wyrządzonych, także zobowiązanie do wynagrodzenia szkody przekroczeniem spowodowanej, jeżeli z powodu braku dostatecznego wyjaśnienia, nie wypadnie odesłać pretensyi dotyczącej odszkodowania do sądów cywilnych.

Stronom interesowanym, mimo prawomocnych orzeczeń o odszkodowaniu, służy prawo udać się w tych sprawach na zwykłą drogę prawa.

§. 87.

Jeżeli po przekroczeniu myśliwskim w przeciągu 6 miesięcy, licząc od dnia spełnienia czynu, przestępca nie został pociągnięty do odpowiedzialności, wtedy następuje przedawnienie przekroczenia, co jednak nie uwalnia od obowiązku usunięcia trwającego stanu bezprawnego, jakie przekroczenie to spowodowało.

§. 88.

Co do właściwości politycznych Władz do dochodzenia i karania przekroczeń niniejszej ustawy, co do terminów odwołania i co do odnośnego postępowania, zastosowane być mają ogólnie obowiązujące przepisy w administracyjnem postępowaniu karnem.

O karach i w związku z niemi będących zwrotach szkód i kosztów rozstrzyga w najwyższej instancji Ministerstwo spraw wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem rolnictwa.

VI. Karty myśliwskie.

§. 89.

Nie wolno polować nikomu bez wydanej przez właściwą Władzę karty myśliwskiej, lub bez certyfikatu jej miejsce zastępującego.

Wzór karty myśliwskiej i certyfikatu ustanowi Namiestnictwo w drodze rozporządzenia.

§. 90.

Karty myśliwskie i certyfikaty wydaje polityczna Władza powiatowa, w której okręgu ubiegający się o nie w danej chwili przebywa.

Karty myśliwskie może polityczna władza powiatowa wydawać także osobom niezamieszkałym w Galicyi.

§. 91.

Karta myśliwska wystawioną być może na rok, na trzy lata kalendarzowe, albo na miesiąc.

Certyfikaty wydane będą zatwierdzonym i zaprzysiężonym strażnikom łowieckim, na czas ustanowienia ich strzelcami.

Uprawnieni do polowania, którzy w myśl §. 41. al. 2. niniejszej ustawy przyjmą na siebie obowiązki dozorców polowania, nie mogą korzystać z certyfikatów (§. 93. al. 2.).

§. 92.

Karta myśliwska ważna jest na cały obszar Królestwa Galicyi wyłącznie dla osoby, na której nazwisko opiewa, zawierać winna nieodłączną od niej fotografię właściciela, nie może więc komu innemu być odstąpiona; nie daje ona jednak prawa polowania bez zezwolenia uprawnionego do polowania.

Kartę powinni posiadacze w czasie wykonywania polowania zawsze mieć przy sobie i okazać ją na żądanie organu bezpieczeństwa.

§. 93.

Za roczną kartę myśliwską opłacić trzeba takse 10 koron, za trzyletnią 30 koron, za miesięczną 3 korony. Opłaty te wpływają do funduszu krajowego.

Certyfikaty wystawione według §. 91. nie podlegają opłacie taksy, lecz polityczna Władza powiatowa odmówić ma wygania takich certyfikatów, jeżeli powziąć można podejrzenie, że zamierzone jest uchylenie się od obowiązku opłaty taksy.

§. 94.

Wystawienia karty myśliwskiej odmówić należy:

- a) małoletnim, o ile o karty dla nich nie proszą ojcowie, albo opiekunowie;
- b) czeladzi, tudzież ubogim, wspieranym przez zakłady dobroczynne, albo z funduszków gminnych;
- c) umysłowo chorym i notorycznym pijakom;
- d) osobom, które nie mogą się wykazać kartą na broń, o ile ją wedle odnośnych przepisów mieć powinny;
- e) na czas pięciu lat po odbyciu kary temu, kto uznany był winnym zbrodni przeciw bezpieczeństwu osoby lub mienia;
- f) na czas trzech lat po odbyciu kary temu, który wedle §. 335. ustawy karnej, uznany był winnym przestępstwa przeciw bezpieczeństwu życia z powodu nieostrożnego obchodzenia się z bronią palną, albo też przekroczenia kradzieży, względnie udziału w tejsze;
- g) na czas dwuletni temu, kto ukarany został za przekroczenie przepisów o ochronie zwierzyny.

Wydania certyfikatów strażnikom łowieckim odmówić należy w wypadkach pod lit. c), e), f) i g) wymienionych.

§. 95.

Kartę myśliwską odebrać należy bez zwrócenia zapłaconej za nią taksy, jeżeli po wystawieniu znajdzie, lub wiadomą się stanie, co do osoby jej właściciela jedna z powyżej wymienionych (§. 94.) okoliczności wykluczających.

To samo stosuje się także do certyfikatów.
